

Kronika města Bezručice

Rok 2020

0 – Dřívější události dosud v kronice nezaznamenané

Zdroj <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/odsouzeni-v-souvislosti-s-kauzou-cihošt'skeho-zazraku/r~59ddd920588011ea9a42ac1f6b220ee8/>

Číhošťský zázrak je událost, ke které došlo v obci Číhošť na přelomu let 1949 a 1950. Při mši svaté o 3. adventní neděli 11. prosince 1949 se několikrát během kázání místního faráře Josefa Toufara pohnul kříž na hlavním oltáři místního kostela Nanebevzetí Panny Marie. Svědků pohybu kříže bylo asi 20. Sám farář se o události dozvěděl od farníků až několik dní poté.

O Číhošť se začala zajímat katolická církev a její věřící. Událost byla Státní bezpečností zneužita jako záminka k proticírkevním represím a propagandě. Na akci dohlížel předseda Státního úřadu pro věci církevní Alexej Čepička. P. Toufar byl obviněn, že zázrak zinscenoval, večer 28. ledna byl zatčen a dopraven do Valdic. V dalších dnech a týdnech zatýkání pokračovalo.

Při výslechu Toufar odmítl obvinění, že by křížem pohyboval pomocí technického zařízení. V následujících týdnech podstoupil kruté mučení a koncem února pod nátlakem podepsal vykonstruované přiznání o zinscenování „zázraku“ a o sexuálním zneužívání ministrantů.

V noci z 23. na 24. února byl Toufar ve značně zbědovaném stavu, způsobeném vyšetřovacími metodami, dopraven do Číhoště, aby se účastnil „rekonstrukce“. Akce byla filmována a mělo být ukázáno, že farář při kázání kříž rozpohyboval pomocí drátkového zařízení maskovaného květinami (jde však o zásadní chybu scénáře; číhošťský zázrak se stal v adventu, kdy květinová výzdoba v kostele podle liturgických předpisů není povolena).

Toufar byl, navzdory svému stavu, odvezen zpět do Valdic. Dne 25. února byl převezen do státního sanatoria v Legerově ulici v Praze, kde byl večer operován kvůli zánětu pobřišnice vzniklého v důsledku prasklého žaludečního vředu. Několik hodin po operaci zemřel.

V souvislosti s číhošťskou kauzou bylo v letech 1950 a 1951 zatčeno a k tvrdým trestům odsouzeno několik duchovních, řeholnic, učitelek náboženství i laiků. Někteří z nich za pronásledování zaplatili životem. Většinou proto, že se žákům či spoluobčanům snažili otevřeně vysvětlit, že v případě Číhoště nešlo o žádný církevní podvod či krkolomnou hru kněze Josefa Toufara, ale o zlovolnou manipulaci ze strany Státní bezpečnosti a státního aparátu.

V souvislosti s touto kauzou byl odsouzen i bezručický farář Jiří Klíma, který byl 20. března 1950 zatčen STB.

Stojíme před velkou záhadou, řekl. A dostal sedm let.

Prokurátor Karel Čížek předložil generální prokuratuře 5 nástinů obžalob. Z toho ve dvou případech šlo o věci, související s číhošťským zázrakem, kde se kněží snažili v této souvislosti působit na školní mládež.“

Především se jednalo o P. Jiřího Klímu, administrátora v Bezručicích v okrese Stříbro, který byl 20. března 1950 zatčen StB a obviněn z toho, že ve třídě střední školy v Bezručicích přečetl dopis, který podrobně popisoval pohyb oltářního křížku a situaci v Číhošti i s tím, že „podvod je vyloučen, omyl tolika normálních lidí také“.

Údajně měl P. Klíma žákům po přečtení dopisu také říci, že Toufar byl zatčen, a ujistit je, že právě nyní se záznaky dějí. Dopis Klíma přinesl také do sborovny a tam jej předložil k přečtení.

Dne 20. března 1950 byl P. Klíma na udání jedné učitelky zatčen a odvezen do vyšetřovací vazby Okresního soudu ve Stříbře. Koncem dubna 1950 ho státní prokurátor obžaloval ze zločinu sabotáže, protože jako učitel náboženství údajně „porušil povinnost vyplývající z jeho veřejné služby v úmyslu ohrozit důležitý zájem republiky na řádné výchově mládeže“. Při soudním přelíčení před Státním soudem v Praze dne 24. listopadu 1950 byl odsouzen k sedmi letům vězení, peněžitému trestu 10 000 Kčs a konfiskaci celého jmění za šíření „nedůvěry k lidově demokratickému zřízení mezi mládeží a za vychovávání dětí v nenávisti proti vládě a všemu pokrokovému“.

Na otázku vězňatelů, týkající se jeho pocitu viny a lítosti nad trestným činem, Klíma hrdě prohlásil: „Pocit viny naprosto žádný nemám, právě naopak, mám za to, že se mně stala křivda, kterou se snažím nést, jak se sluší na kněze, v duchu Kristově.“

V roce 1954 byl třiačtyřicetiletý Jiří Klíma v kritickém zdravotním stavu propuštěn z vězení, podrobil se operaci a zemřel předčasně 11. května 1956 ve věku 45 let.

1 – Obec a její správa

zastupitelstvo a případné změny, volby – místní kandidáti
místní části – připojování, oddělování a změny v katastru vůbec
znak, prapor (vlajka) – udělení, předání
hospodaření s rozpočtem, zapojení obce do mikroregionů apod., družební styky
obecní provozy (skládky, vodárna, hřbitov, ...)
ohlas života obce v médiích, webové stránky a jejich vývoj

První jednání zastupitelstva města v tomto roce provázely opět názorové neshody. Důvodem bylo navrhované zadání nového Územního plánu, o jehož některých úpravách nebyli zastupitelé informováni.

Druhým jádrem sporu byl rozpočet města a hlavně jeho položka na rekonstrukci bezdružického hřbitova. Část zastupitelů tam chtěla budovat zpevněné chodníčky mezi řadami hrobů, ostatním se líbil současný travnatý povrch a venkovský ráz hřbitova. Částka v rozpočtu nebyla podložena žádným projektem.

Kvůli územnímu plánu bylo svoláno mimořádné 15. jednání zastupitelstva města na čtvrtek 6. února. I tentokrát pokračovala bouřlivá diskuse nad navrhovanými změnami. Zadání nového Územního plánu města Bezručice nakonec bylo schváleno.

Hádky a napadání při jednání zastupitelstva neskončily ani v únoru. Ač program jednání vypadal bezproblémově, rozvinula se bouřlivá diskuse opět kvůli rozpočtové změně a hřbitovu. Někteří opoziční zastupitelé vytýkali, že rozpočet ukřívá neopodstatněné výdaje, včetně těch na hřbitov a je tím zbytečně schodkový. Peníze by se podle nich daly využít na rozvoj města jinde. Vše opět vyvrcholilo obviňováním bývalého starosty Soula, že jeho vinou město přišlo o téměř tři miliony za porušení dotační kázně při rekonstrukci komunikací v centrální části města. Od voleb se tento strašák vytahoval ze skříně při každém jednání zastupitelstva.

Nový sběrný dvůr

Ve středu 15. ledna v 10:00 hod. byl za účasti zástupců města, kraje, provozovatele a dalších hostů slavnostně otevřen nový sběrný dvůr odpadů v Bezručicích. Sběrný dvůr o rozloze

4 269 m² byl vybaven potřebnými sběrnými nádobami na všechny druhy odpadů, včetně nebezpečných. Odpady byla tříděny a shromažďovány odděleně a velká většina pak byla materiálově využita. Součástí nového sběrného dvora se stala i komunitní kompostárna, kam mohou občané odvážet biologicky rozložitelné odpady (trávu, listí, větve) po celý rok. Sběrný dvůr se nachází na konci města Bezručice po pravé straně silnice směrem na Úterý (pod žárovou zinkovnou). Celkové způsobilé náklady projektu byly 3 307 596 Kč. Evropská unie spolu se Státním fondem životního prostředí v rámci Operačního programu životní prostředí přispěla na projekt 85 % částkou 2 811 456 Kč. Podíl obce na způsobilých výdajích byl ve výši 15 %, tj. 496 139 Kč. Skutečné celkové náklady stavby činily 4 758 819 Kč a prostředky vynaložené z obecního rozpočtu byly celkem 1 947 363 Kč. Projekt výstavby nového sběrného dvora odpadů byl připravován od roku 2017. Sběrný dvůr byl využíván zdarma pro občany, kteří zde mají své trvalé bydliště a mají zaplacen místní poplatek. Dále pro obyvatele okolních obcí, které měly s městem Bezručice uzavřenou smlouvu. Provozní doba sběrného dvora byla: SO 15.00 - 17.00 hod a NE 9.00 - 11.00 hod a nově v týdnu sudé středy odpoledne 15.00 - 17.00 hod, liché středy dopoledne 9.00 - 11.00 hod. Radou města byla schválena smlouva s obcemi Lestkov a Úterý, které projevíly zájem o ukládání domovního odpadu v našem sběrném dvoře.

Hřbitov

Bezručický zpravodaj 3/2020 přinesl rozsáhlé pojednání o historii, současnosti a možné budoucnosti pohřbívání v Bezručicích. Vzhledem k tomu, že v zastupitelstvu města se lišily názory na rekonstrukci hřbitova, byl součástí i anketní lístek, kde se mohli občané vyjádřit k budoucí podobě hřbitova.

HLASOVÁNÍ – HŘBITOV

V měsíci březnu a začátkem měsíce dubna měli občané možnost se vyjádřit k budoucímu vzhledu hřbitova v Bezručicích. Účast na hlasování a návštěvnost městského úřadu zkomplikoval koronavirus a s ním související omezení. Několik anketních lístků bylo vhozeno v poštovní schránce úřadu a všechny byly započítány. Odevzdáno bylo celkem 78 anketních lístků. Anketa byla vyhodnocena bodově. Každá zakroužkovaná možnost byla ohodnocena jedním bodem.

- 1) možnost zřízení vsypové loučky mne zajímá a připadá mi to jako dobrý nápad, 38 bodů
- 2) uvítal/a bych možnost uložení uren do kolumbárních schránek, 41 bodů
- 3) nestojím o novoty, vystačím si se současným stavem hřbitova, 0 bodů
- 4) souhlasím s celkovou rekonstrukcí vzhledu hřbitova (celková oprava márnice, nebo její přestavba, úprava cestiček - chodníků, výsadba nové zeleně), 60 bodů
- 5) souhlasím pouze s nutnými opravami (vstup na hřbitov, nutná oprava márnice). 7 bodů

Dne 9. 3. 2020 byl městem Bezručice přijat dopis od Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Jihozápad o částečném prominutí penále za pozdní zaplacení odvodu za porušení rozpočtové kázně, které bylo městu vyměřeno za nedodržení pravidel při realizaci projektu Rekonstrukce místních komunikací v centrální části města. Původně mělo město vrátit celou dotaci ve výši 16 367 875,- Kč. Po několika jednáních byl odvod snížen na 2 935 589 Kč a byl uhrazen ve dvou splátkách. Ve stejné výši bylo městu vyměřeno i penále. Z této výše byla městu Bezručice prominuto 95%, čímž byla částka penále snížena na 146 780 Kč.

V důsledku vyhlášeného nouzového stavu na celém území České republiky bylo zrušeno březnové jednání zastupitelstva města Bezdržice. Došlo k omezení přístupu veřejnosti na městský úřad, budova úřadu byla uzamčena. Na neodkladná jednání bylo nutné se předem ohlásit a místní rozhlas vyzýval občany k elektronické nebo telefonické komunikaci s ním. Uzavřena byla knihovna i sběrný dvůr. Zrušen byl i svatební obřad plánovaný na 21. března. Jednání zastupitelstva proběhlo za stanovených hygienických podmínek 20. dubna. Jednání proběhlo v sále kulturního domu, aby bylo možné dodržet předepsané rozestupy a všichni přítomní museli mít přes ústa a nos roušku. Předseda TJ Jiskra Martin Kadeřávek přednesl požadavek na příspěvek nebo půjčku města na dofinancování rekonstrukce fotbalového hřiště, na níž jiskra obdržela státní dotaci. Ani půjčka, ani dotace nebyla schválena a tělovýchovná jednota musela od rekonstrukce hřiště ustoupit.

Na jednání zastupitelstva 22. července byl zastaven prodej obecních pozemků s odůvodněním, že se budou projednávat nové podmínky prodeje a ceny. Přesto byl na jednání prosincového zastupitelstva schválen prodej celkem 8 515 m² pozemků, vše v místních částech.

Město Bezdržice obdrželo dotaci ve výši 400 tis. Kč. na tvorbu nového územního plánu.

V souvislosti s vyhlášeným nouzovým stavem se předpokládal nižší výběr daní v České republice a tím i s nižším daňovým příjmem obcí. Česká spořitelna zaslala obcím dopis, ve kterém je vyzvala k přehodnocení jejich rozpočtů a omezení výdajů. Řada fabrik přestala vyrábět a živnostníci museli uzavřít své provozovny.

Omezeny byly i bohoslužby.

Tradiční Svatomartinské setkání, žehnání vánočního stromu a také předvánoční koncert, „Setkání s hudbou a slovem“ na Štědrý den se v tomto roce nekonaly. Pobožnosti za zemřelé, Vánoční mše sv., se za dodržování stanovených hygienických a bezpečnostních opatření (rouška, desinfekce a rozestupy) směla konat. Betlémské světlo, tak jako každým rokem do farnosti bylo farářem přivezeno a bylo možné si jej převzít v kostele v Konstantinových Lázních, Bezdržicích a v Teplé, a to na Štědrý den v čase od 10.00 do 11.00 hodin.

Na zasedání zastupitelstva města konaného dne 29. dubna nebyl schválen návrh předsedy TJ Jiskra Bezdržice na půjčku ve výši 800 000 Kč a ani návrh na dar ve výši 1 200 000 Kč na rekonstrukci a vybudování nového fotbalového hřiště. Vzhledem k negativnímu ekonomickému vývoji v souvislosti s Covid -19 bylo nutné upravit rozpočet města, kdy bylo na základě předpokládaného snížení daňových příjmů o 20% nutné vyškrtnout plánované investiční akce – rekonstrukce hřbitova, rekonstrukce přisálí kulturního domu a vybudování okružní křižovatky.

Aplikace V OBRAZE

Občané mají možnost používat mobilní aplikaci V OBRAZE, která umožňuje dostávat novinky a zprávy z městského úřadu přímo do svého mobilního telefonu. Aplikace upozorní na nově vložené zprávy. Stačilo si stáhnout aplikaci podle postupu, který byl zveřejněn na webových stránkách města. Mobilní aplikace V OBRAZE je pro všechny občany zcela zdarma.

Nové turistické razítko Města Bezdržic

Od července 2020 mohou otisk razítka získat sběratelé a návštěvníci Bezdržic v podatelně městského úřadu. Razítko nese motiv naší významné kulturní památky barokního pilíře se sochou sv. Floriána. V dolní části podstavce doprovázejí sv. Floriána čeští zemští patroni sv.

Vít, sv. Václav a dále sv. Jan Nepomucký. Sousoší nechali zbudovat bezdružičtí měšťané po velkém požáru, který r. 1730 zničil téměř celé Bezručice.

Volby

V atmosféře pandemie a strachu z ní, proběhly ve dnech 3. a 4. října volby do krajského zastupitelstva a doplňovací volby do senátu. Pro lidi, jimž byl diagnostikován Covid 19 byla zřízena volební místa, kde mohli za přísných hygienických podmínek odvolit přímo z auta. Do volební místnosti byl vstup povolen pouze v rouškách. V médiích proběhla zpráva, že v případě neuposlechnutí tohoto nařízení nebude občanovi upřeno volební právo a odvolí bez roušky. Obratem však bude přivolána policie, která bude s neposlušným voličem řešit porušení vládního nařízení. V Bezručicích se voleb zúčastnilo jen 27,2 % oprávněných voličů. Na žádné kandidátní listině se nevyskytoval ani jeden občan Bezručic. Senátními volbami do volebního okrsku Cheb nepostoupil do druhého kola dlouholetý a na Tachovsku oblíbený senátor Mgr. Miroslav Nenutil ze Stříbra. Od pondělí 5. října vláda opět vyhlásila nouzový stav. Postupně byl omezen provoz škol, byly uzavřeny bazény, posilovny, kina i divadla. Restaurace musely zavřít ve 20.00 hod. Nouzový stav byl prodloužen nejprve do 20. listopadu, následně do 12. prosince.

Poslední jednání Zastupitelstva města Bezručice proběhlo ve středu 21. prosince 2020. Byl na něm schválen prodej pozemků v katastrálním území Polžice u Bezručic v celkové výměře 8 509 m². Pozemky byly prodány dvěma žadatelům za celkem 2 884 393 Kč. V listopadu předložený koncept zápisu kroniky za rok 2019 nebyl schválen s odůvodněním, že některé zaznamenané události do kroniky nepatří.

2 – Obyvatelstvo a jeho pohyb

významná životní výročí občanů
narození
zemřelí
uzavřená manželství
rozvedená manželství
přistěhování
odstěhování
úmrtí bývalých občanů
národnostní poměry

V roce 2020 se v našem městě narodilo 8 chlapečků a 7 holčiček. Celkem se uskutečnilo 14 svatebních obřadů:

- Bezručice - 6 svatebních obřadů
- Řešín – 1 svatební obřad
- Dolní Polžice – 1 svatební obřad
- Konstantinovy Lázně - 2 svatební obřady
- Konstantinovy Lázně - Gutštejn - 1 svatební obřad
- Kokašice - Krasíkov - 3 svatební obřady

Obec, část obce celkem obyvatel

Bezručice 809
Dolní Polžice 2
Horní Polžice 26
Kamýk 5
Kohoutov 0
Křivce 12
Pačín 5

Řešín 33
Zhořec 12
CELKEM 904

Vítání občánků v roce 2020

Vítání občánků, které pravidelně pořádá Městský úřad Bezdržice ve spolupráci se Sborem pro občanské záležitosti dvakrát v roce. Na jaře a na podzim. Tento rok se konalo poprvé 25. září. Jarní termín 9. dubna byl zrušen vzhledem k nouzovému stavu a přísným opatřením týkajících se zamezení šíření koronaviru SARS CoV-2. Záříjový termín byl omezen rouškami, které musí občané používat ve vnitřních prostorech. Přes to všechno se povedlo uspořádat slavnostní a důstojné přivítání dětí mezi občany našeho města. Devět dětí, devět rodin a 9 slavnostních řečí. Přivítali jsme dvě Viktorie, dvě Amálie, Ellu, Emu, Izabelu, Filipa a Michala. Rodiče s dětmi byli objednáni postupně a v obřadní síni se vůbec nepotkali. Nevznikla tedy ani společná fotografie

V roce 2020 zemřeli

Rozloučili jsme se s těmito občany.

Bohumil Vlastník, jako bývalý traktorista státního statku jezdil i s pásovými traktory a buldozerem. **Pavel Blaško** zahynul tragicky při nehodě na motokrosovém terénu ve Stříbře. Pan **Koloman Béreš** býval lesním dělníkem. Les dobře znal a dokázal najít houby, i když ostatní nosili z lesa prázdné košíky. Krátce po něm odešla i jeho manželka **Slavěna Bérešová**. Také **Josef Stuchlík** měl k lesu blízko. Před důchodem pracoval na manipulační skládce dřeva v Cebivi. Dále v tomto roce zemřeli **Růžena Hetmánková, Eva Pflugová, Marie Michálková, Jiří Myška a Josef Doležal**. V prosinci zemřel bývalý ekonom státního statku **Bohumil Lejnar**

3 – Hospodářské poměry

zemědělství (farmy, statky, družstva), obecní a jiné lesy
průmyslové provozy, obchody, živnosti, trhy
doprava (místní zastávky, jízdní řady....) a spoje (místní pošta, poštovna....)
výstavba, infrastruktura
změny v majetkových poměrech občanů

V lednu a v únoru byla provedena demolice domu č. p. 231 (dříve Štouračovi) v Úterské ulici. Vyklízečímí a bouracími pracemi byla zahájena rekonstrukce domu č. p. 39 na náměstí. Nové domy Blažkových a Kadlecových byly v únoru již pod střechou.

17. února rada města odsouhlasila Smlouvu o dílo s firmou PasProRea, s.r.o. na obnovu dopravního značení dle pasportu za cenu 242 974 Kč. Nová dopravní značení se týká města Bezdržice i přilehlých spádových obcí.

V posledním březnovém týdnu byly Správou údržby silnic pokáceny topoly u silnice směrem na Novou Ves. Stromy byly již ve špatném stavu a při častých vichřicích ohrožovaly uživatele komunikace ulámané větve. V minulosti se z jednoho stromu odlomila jeho část a padla na silnici. Zůstalo stát jen několik topolů u čerpací stanice.

V polovině března byl firmou Zenkl s.r.o. odstraněn padlý strom, který poškodil kiosek na koupališti. Následně se tato firma pustila do rekonstrukce poškozené budovy. Bezdržičtí dobrovolní hasiči v rámci cvičení dne 22. května vyčistili koupaliště pro širokou veřejnost, které je tímto připraveno na sezónu. Dne 29. května byl otevřen nově opravený kiosek a koupaliště

zahájilo plnohodnotnou sezonu. S novou nájemkyní byla uzavřena smlouva zatím na dva roky.

V rámci přípravy projektových prací „Zastřešení sběrných nádob v ulici Na Sídlišti“ bylo nutné nechat vypracovat diagnostický průzkum stropu uhelny v ulici Na Sídlišti. Výsledek průzkumu nebyl pro město příznivý. Vyplývala nutnost řešit statické posouzení a následné zesílení konstrukce stropu kotelny.

V červnu a v červenci byla realizována stavba dešťové a tlakové kanalizace v ulicích U Tiskárny, V Podzámčí a Západní. Celá akce byla realizována společností Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s. ve spolupráci s městem Bezručice. Město na dešťovou kanalizaci obdrželo od Plzeňského kraje dotaci ve výši 370 tis. Kč.

20. července byl položen nový asfaltový povrch v Nádražní ulici v rámci přestavby bezručického nádraží.

V srpnu vyrostla na louce za fotbalovým hřištěm hora hlíny. To byly zahájeny zemní práce, nutné k výstavbě nové skladovací haly zinkovny. Hora hlíny byla viditelná i z vlaku a vysoce převyšovala okolní zástavbu. V září a říjnu již probíhaly práce na stavbě hrubé stavby haly. Investor městu Bezručice nabídl kompenzaci za stavbou zničenou asfaltovou plochu bývalého skateparku. Původní nabídka byla vybudování stejné plochy v jiné části města, nakonec došlo k finančnímu vyrovnání. Nabízela se možnost poskytnutí takto získaných peněz Tělovýchovné jednotě Jiskra na plánovanou rekonstrukci fotbalového hřiště. To však zastupitelé neschválili.

Dolní Polžice mají novou zvoničku „Zvoničku setkávání“

V sobotu 19. září proběhlo slavnostní vysvěcení nové zvoničky, která stojí na soukromém pozemku. Je veřejně přístupná a prohlédnout si ji můžete na návsi. Stojí na dohled od prostředního rybníka. Majitelka paní Ing. Anna Kadlec Valentová jí dostala darem k narozeninám a pojmenovala ji „Zvoničkou setkávání“. Na vzniku zvoničky se podílelo několik řemeslníků, jejichž jmenný seznam byl zveřejněn v Bezručickém zpravodaji. Původně přislíbil zvoničku vysvětit Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D., biskup plzeňský, který byl ovšem 12. září pozitivně testován na Covid -19. Této role se nakonec ujal farář ze Stříbra P. Mgr. Miroslav Martiš. Den vysvěcení připadl na den po svátku Kryštofa. Jméno je v našem kraji často připomínáno v souvislosti s Kryštofem z rodu Harantů z Polžic a Bezručic, ale má své zástupce i mezi svatými. Anděl sedící na měděné stříšce zvoničky byl vysvěcen ve jménu Sv. Kryštofa, patrona poutníků. V minulosti bývaly zvoničky součástí protipožárních preventivních opatření ve vsích, kde nebyla kaple ani kostel. Ke vzniku obecních zvoniček dal popud především ohňový patent Marie Terezie, vydaný 21. srpna roku 1751. Stanovil například základní protipožární zásady při výstavbě domů, mít na návsi rybníček, sázet kolem stavení vrby, lípy nebo ořechy a povinnost vybavit vesnice zvoničkami. Patent nařídil službu nočních vartýřů a jejich povinnost v případě požáru bít zvonem na poplach. Toto nařízení je považováno za počátek plošného umísťování zvonů a zvoniček na vesnicích. Větší obce k tomuto účelu využívaly kostelní zvony. Tedy je zcela jisté, že Dolní Polžice zvoničku již mít musely, ale bohužel se nedochovala. Slavnost svěcení byla soukromou akcí majitelů zvoničky, na jejíž organizaci se spolupodíleli i MAS Český Západ a Město Bezručice.

Uhelné sklady TEMPO

Areál uhelných skladů TEMPO v Bezručicích majitel prodal. Zdánlivě tak opustil trh s uhlím v této lokalitě. Firma i nadále obyvatelům nabízela paliva ze skladu v Kozolupech. V nabídce zůstalo veškeré hnědé uhlí s přednostní orientací na uhlí bílinské, což je stejný název jako ledvické. Na skladě byly také oblíbené brikety Union nebo Rekord. Skládání do sklepa bylo

v případě zájmu prováděno dopravníkem. Jako bonus bylo dopravné účtováno ve stejné výši jako by vezli uhlí ze skladu z Bezdruzic.

Železnice

V dubnu byla zahájena rekonstrukce bezdruzického nádraží. Hlavním cílem stavby bylo dosažení bezbariérovosti nádraží. Z toho důvodu došlo k vybudování zcela nového 550 mm vysokého nástupiště, přístupového chodníku k nádraží a parkoviště. Manipulační kolej před budovou byla zrušena a zbývající koleje nově položeny, zašterkovány a podbity. Součástí stavby bylo i odkanalizování nádraží a rekonstrukce záchodů. Veřejné WC bylo kompletně zrekonstruováno a přizpůsobeno pro dostupnost invalidům. Vstup byl umožněn mincovními automaty.

První vlak po výluce přijel do Bezdruzic k novému nástupišti v pondělí 25. května v 19.58 hod a jeho strojvedoucím byl Petr Beran.

Další výluka na trati proběhla ve dnech 1. – 15. září. Při ní pokračovaly práce v kolejišti bezdruzického nádraží. Byla vyměněna kolej ke skladišti (dnes muzeum) a kusá kolej směrem k Teplé. Další práce byly prováděny po celé trati. Čistění skal s odvozem materiálu a izolace propustků u Kokašic. Přestup mezi vlaky a autobusy byl opět ve Stříbře.

Autobusy

Od 14. června došlo v našem regionu k zásadní změně v autobusové dopravě. Po 70 letech zmizely z našich silnic autobusy ČSAD. Zmizel tím i pojem Československá autobusová doprava. Novým dopravcem se stala ARRIVA STŘEDNÍ ČECHY s. r. o. **Arriva** je evropská, původem britská dopravní skupina, která provozuje autobusovou, železniční, trolejbusovou, nebo místní lodní dopravu ve 12 evropských zemích. V srpnu 2010 Evropská unie odsouhlasila převzetí skupiny Arriva německou železniční společností Deutsche Bahn.

Státní ČSAD

Národní podnik **Československá automobilová doprava** byl zřízen znárodnovacím zákonem č. 311/1948 Sb. k 1. lednu 1949. Fakticky se však vytvářel v průběhu celého roku až do prosince 1949. Zákon č. 148/1950 Sb. zavedl od 24. listopadu 1950 nový název **Československá státní automobilová doprava**.

Národní podnik ČSAD v padesátých a šedesátých letech zavedl jednotnou a ucelenou síť autobusové dopravy v celém Československu a jednotné tarifní podmínky. Začátkem šedesátých let se také začal ustalovat způsob označování autobusových zastávek a označení konce zastávky se v roce 1975 dostalo i do Pravidel silničního provozu.

V roce 1994 byl schválen liberalizovaný Zákon o silniční dopravě, který otevřel cestu na trh soukromým a nestátním dopravcům. Počínaje rokem 1994 byla většina z podniků ČSAD transformována na akciové společnosti a privatizována. Po rozpadu Československa se již v zapsaných názvech firem objevuje většinou jen zkratka **ČSAD** bez vysvětlení, co písmena v ní znamenají. Část transformovaných firem si ihned nebo později zvolila názvy, které již na ČSAD neupomínají.

Přestože značka ČSAD je symbolem znárodnění autobusové dopravy, ochrannou známku ČSAD nyní kolektivně vlastní soukromé firmy. Jednotliví majitelé mohou zapsané ochranné známky volně užívat, nemají však právo bez souhlasu ostatních si nechat zapsat další, vlastní ochranné známky, které by s již zaregistrovanými byly zaměnitelné.

Společnost ARRIVA nasadila na všechny linky zcela nové autobusy několika velikostí. Samozřejmostí se stala klimatizace, nízkopodlažnost a možnost internetového připojení

přes wi-fi. Nový dopravce převzal od ČSAD většinu řidičů. Zpočátku vznikalo spousta problémů a nepravidelností. Projevoval se nedostatek řidičů, neznalost tras a chyby v organizaci dopravy. V důsledku toho se občas stalo, že spoj vůbec nepřijel, nebo že řidič zabloudil.

Z jízdního řádu zcela zmizel denní spoj do a z Plzně přes Pernarec. Tato linka byla posledním pozůstatkem autobusové linky Bezručice – Praha. Jediné spojení Bezručicka s Pernarcem tím definitivně zaniklo. Naopak přibyly večerní autobusové spoje do a ze Stříbra, které umožnily cestování do Bezručic ještě po 22. hodině. Nový dopravce zavedl nově víkendový spoj z a do Plané u Mariánských Lázní s přepravou jízdních kol v letním období. Ostatní autobusové spoje přibližně kopírovaly jízdní řád ČSAD.

Zavedení krajského tarifu

K další změně ve veřejné dopravě došlo od 1. července. Při cestování veřejnou dopravou po území Plzeňského kraje nebyl uznáván tarif dopravce, ale upřednostněn tarif Integrované dopravy Plzeňského kraje. Výhodou se mělo stát, že jízdenka z „A“ do „B“ bude platit jak pro vlak, tak pro autobusy či MHD. Na jednu jízdenku se tedy dalo jet vlakem i autobusem. Celý systém prodeje jízdenek řádně nefungoval ani po prvních dvou měsících provozu. Největším problémem se stalo přiznávání slev, k čemuž byla zapotřebí Plzeňská karta. Její načítání v zařízeních dopravců však mnohdy nešlo. Na železnici strojvedoucí v samoobslužném provozu odmítali jízdenky prodávat a tak lidé jezdili zdarma. Veškeré tržby od dopravců náležely kraji (smlouva brutto) a tak o peníze přicházel Plzeňský kraj. Ani po dvou měsících tyto problémy nebyly řešeny.

4 – Zdravotnictví a sociální péče

místní zařízení,

ordinace místního lékaře, dojíždění, veterinární akce (očkování psů apod.....)

V lednu se začal z Číny do celého světa šířit nebezpečný koronavirus COVID 19. V Evropě byla nemocí nejvíce postižena Itálie, kde byla i největší úmrtnost na onemocnění tímto virem. Ač Česká republika zpočátku odolávala, projevil se případy nákazy i tady. Lidem bylo doporučováno necestovat do nejvíce postižených oblastí. Později bylo přerušeno letecké spojení s Čínou i Itálií. Lidem, vracejícím se z Itálie, bylo nařízeno lékařské vyšetření na coronavirus.

V úterý 11. března bylo vládou České republiky nařízeno preventivní uzavření všech škol a zrušení kulturních, společenských a sportovních akcí s větší návštěvností než 100 lidí. Od pátku 13. března došlo k vyhlášení nouzového stavu. Byly zrušeny všechny akce, pro víc než 30 lidí. Byly uzavřeny knihovny, kryté bazény a velká stravovací zařízení v supermarketech. Restaurace směly být otevřené jen mezi 6.00 hod a 20.00 hod. Dále byla zrušena veškerá autobusová, železniční i lodní doprava do sousedních států. Mezinárodní vlaky se od pátku obracely před hranicemi. Došlo k uzavření některých hraničních přechodů. Lidem bylo zakázáno cestovat do vyjmenovaných zemí a do České republiky nebyli vpouštěni cizinci z rizikových zemí.

Od pondělí 16. března byla vládou České republiky vyhlášena karanténa na celém území. Prokázáno bylo 344 nakažených obyvatel, na Tachovsku zatím žádná nákaza koronavirem nebyla zjištěna. Lidem bylo nařízeno nevycházet zbytečně z domů a vyvarovat se kontaktu s jinými lidmi. Povolena byla pouze cesta do práce, na nezbytné nákupy a případně k lékaři. Praktický lékař v Bezručicích MUDr. Tomáš Böhm otevřel za pomoci města další místnost, aby oddělil pacienty podezřelé z nákazy koronavirem od ostatních. Byly zrušeny plánované svatby, jednání zastupitelstva i vítání občánků. V dubnu byl zrušen výroční koncert dětského orchestru Juvenka a nepřipravovala se ani tradiční květnová Floriánská pouť. Veřejná

autobusová i železniční doprava byla lidem k dispozici, ale moc lidí nejezdilo. V Bezručicích zůstaly otevřeny všechny tři prodejny potravin vietnamských obchodníků a prodejna průmyslového zboží a stavebnin Belas. Problémy se zásobováním potravinami nenastaly, na trhu ale chyběly ochranné roušky, respirátory a desinfekce. Od středy 18. března platilo nařízení vlády, že při pohybu mimo domov musí mít všichni lidé zakrytý nos a ústa alespoň improvizovanou rouškou. Ochranné roušky si lidé šili sami, přebytky rozdávali druhým. Lidem nad 70 let bylo doporučováno vůbec nevycházet z domu. Dobrovolníci těmto lidem obstarávali nákup potravin a léků. Na konci března bylo již evidováno 3000 nakažených koronavirem. Nouzový stav byl vládou prodloužen až do 17. května. Od pondělí 25. května bylo povoleno pohybovat se venku bez zakrytého nosu a úst. Zároveň bylo možné otevřít vnitřní prostory restaurací a kryté bazény. Již před tím bylo možné provozovat restaurace s venkovní terasou a provoz rozjely i léčebné lázně. K úplnému uvolnění došlo až k 1. červenci, lidem ale nebylo volné dýchání dopřáno na dlouho. Od 1. září byla opět zavedena povinnost nošení roušek ve vnitřních prostorách budov a ve veřejné dopravě.

Během prázdnin se počet pozitivně testovaných lidí výrazně zvýšil a od 1. září byly opět povinně zavedené roušky ve veřejné dopravě a uvnitř budov. V rouškách probíhalo i vyučování ve školách s výjimkou 1. stupně škol. Po volbách počátkem října byl opět zaveden, v souvislosti s koronavirem, nouzový stav.

Od středy 14. října byly opět úplně uzavřeny všechny školy, restaurace a sportoviště, roušky byly povinné i na zastávkách hromadné dopravy. V médiích stíhala jedna katastrofická zpráva druhou a lidé raději nikam nechodili a necestovali. Život v republice byl omezen na minimum.

5 – Školství, kultura, sport, cestovní ruch - turismus

knihovna, památková péče a další
konkrétní akce (poutě, masopust, májka.....)

Kulturní život města byl tohoto roku velice krátký. Začal hned v lednu dvěma událostmi. V úterý 7. ledna se v kulturním domě poprvé sešli účastníci tanečního kurzu pro dospělé. Kurz o šesti dvouhodinových lekcích uspořádalo město Bezručice, jeho vedením byli pověřeni manželé Cíchovi ze Stoda. Navštěvovalo ho 27 párů z Bezručic a okolí. Závěrečný večer pouze pro účastníky kurzu proběhl 15. února.

Své taneční dovednosti si mohli lidé vyzkoušet i v sobotu 18. ledna na tradiční taneční zábavě, pořádané fotbalisty Tělovýchovné jednoty Jiskra Bezručice. K tanci hrála skupina SORTIMENT. Součástí programu byla dámská volenka a losování o věcné ceny.

Dětská maškarní 7. 3. 2020

Dětský maškarní rej byl tentokrát stylizován do vodnické a žabí zelené. Hrající žabák DJ. Sulda hudebně provedl zábavným odpoledním programem, který zahájily tanečním vystoupením žákyně ZŠ v Bezručicích. Pro děti byly připraveny soutěže, které souvisely se životem u vody. Chytání papírových ryb na drátěné háčky nebylo úplně jednoduché, často musel zakročit s pomocí vodník. Další hra nebyla založena na zručnosti a trpělivosti, ale na troše toho štěstíčka. Velcí i nejmenší si v pytlíčku vybírali kartičky. Kdo ulovil mouchu, pokračoval do dalšího kola. Kdo čápa, nebo hada jako správná žába skončil a vypadl. Současně probíhala i soutěž v třídění kartiček, které logicky souvisely s vodním prostředím. Klasická vyřazovací hra „židlovaná“ na žádné dětské akci nesmí chybět. Maminky připravily pro své děti stylové vodnické masky.

Druhá taneční zábava byla součástí masopustního veselí. Tentokrát 29. února a tradičně maškarní. Přípravě masek někteří věnovali důkladnou péči. Většinou šlo o skupinové masky. V sále kulturního domu tak bylo možné spatřit indiánský kmen i s totemem a táborovým

ohněm, rodinu Flinstounových v praautomobilu, korzáry a barové tanečnice. Ani tady nechyběla dámská volenka a tombola. Kapela zahrála pro všechny věkové kategorie. To ještě nikdo netušil, že to byla nadlouho poslední společenská událost v obci.

Vlivem epidemie koronaviru byly všechny další kulturní a společenské akce zrušeny. Proběhly pouze dvě hudební akce v areálu koupaliště na Nezdickém potoce, které uspořádali provozovatelé tamějšího pohostinství a dvě hudební akce na hřišti.

Nekonal se tradiční hasičská taneční zábava, bylo zrušeno Martinské setkání v Křivcích, setkání s důchodci, drakiáda i několik akcí v pizzerii v Dolních Polžicích.

Škola

Lyžařský výcvikový kurz

Přede uzavřením škol ještě proběhl **Lyžařský výcvikový kurz** v Krkonoších v areálu Herlíkovice – Bubákov.

7. března 22 žáků za doprovodu Mgr. D. Steinerové, Mgr. M. Hartenscheidtové vyrazilo směr Vrchlabí na tradiční lyžařský kurz. Ubytování byli v chatě U lanovky a každý den 5 - 6 h lyžovali na různě náročných svazích. V době odpočinku se bavili rozličnými způsoby – zábavu si totiž připravovaly a vymýšlely děti samy ve smíšených skupinkách. V úterý se na svahu dozvěděli, že z důvodu pandemie se zavírají školy. Lyžařské kurzy mohly normálně doběhnout. Od středy byli na sjezdovkách téměř sami. Třetí odpočinkový den si účastníci kurzu vyrazili pěšky do Vrchlabí na bowling. Navštívili také Krkonošské environmentální centrum, kde zrovna probíhala výstava fotografií „Po stopách výpravy na Huasquarán!“. Tentokrát paní zdravotnice Jitka Kymlová měla poměrně hodně práce, neboť asistovala u dvou úrazů. Pan Jiříčka a pan Rigo ochotně pomohli s dopravou batohů a lyží.

Mimořádné opatření k uzavření škol

Od 12. března bylo přerušeno školní vyučování z důvodu epidemie koronaviru.

Ministerstvo zdravotnictví ČR rozhodlo, že počínaje středou 12. 3. 2020 je zakázána osobní přítomnost žáků a studentů na vzdělávání v základním, středním a vyšším odborném školství. Od tohoto data je ZŠ a ZUŠ Bezručice pro žáky uzavřena, a to do odvolání. Po projednání se zřizovatelem byla od čtvrtka 12. 3. 2020 uzavřena v Bezručicích rovněž mateřská škola. Toto mimořádné opatření bylo vydáno v souvislosti s nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu onemocnění COVID-19 způsobené novým koronavirem s značením SARS-CoV-2. Uzavřena byla od tohoto data pro veřejnost i školní jídelna. Od pondělí 16. 3. 2020 nebyla veřejnosti k dispozici ani školní tělocvična a squashová hala.

Zápis do prvního pro školní rok 2020/21 proběhl v dubnu, tentokrát netradičně - distančně. Rodičům byly rozeslány elektronicky, případně poštou, přihlášky k zápisu. S novou třídní učitelkou Helenou Zahrádkovou se pak budoucí prvňáčci sešli osobně k „dodatečnému zápisu“ po skončení karantény v budově školy 23. června. K zápisu se dostavilo 16 dětí. Do první třídy 1. září 2020 nastoupilo 14 žáků.

Z důvodů koronavirové epidemie se žáci do žádných zájmových kroužků v tomto školním roce nezapojili.

V tomto školním roce byly v důsledku karantény a přechodu na distanční výuku kulturní a sportovní aktivity velice omezené.

Nový školní rok

Všichni žáci se vrátili do tříd až s novým školním rokem 1. září. Zahájení školního roku s přivítáním prvňáčků proběhlo v tradičním režimu.

I ve škole platila přísná opatření. Během září byla uvalena karanténa na 4. třídu, kde byl jeden infikovaný žák. S výjimkou žáků 1. stupně museli mít ve škole všichni nasazenou roušku, a to i ve třídách během vyučování. V hodinách hudební výchovy byl zakázán zpěv a při tělocviku učitelé s dětmi chodili jen na vycházky. K úplnému uzavření školy a k přechodu na distanční formu výuky došlo opět od středy 14. října. Do tříd se vrátili žáci 1. a 2. třídy 18. listopadu.

Uplynulý školní rok byl poznamenán epidemiologickou situací kolem nemoci Covid 19 a s ní spojenou následnou karanténou. Spousta akcí a aktivit žáků musela být přesunuta nebo zrušena. Všichni učitelé se aktivně zapojili do distanční výuky žáků. Přesto všechno byli naši žáci úspěšní při přijímacím řízení i v řadě soutěží.

Do Základní školy chodilo k 30. 9. 2020 celkem 187 žáků. 1. – 5. ročník měl 5 tříd s 90 žáky a 6. – 9. ročník 4 třídy s 97 žáky. Ředitelkou školy byla Mgr. Eva Kalistová.

Třídní učitelé:

1. třída	Mgr. Bc. Helena Zahrádková
2. třída	Mgr. Martina Procházková
3. třída	Ivana Mašková
4. třída	Mgr. Libuše Blažková
5. třída	Mgr. Martina Hartenscheidtová
6. třída	Mgr. Karel Seknička
7. třída	Mgr. Dana Steinerová
8. třída	PhDr. Zdeňka Kvasničková, úvazek 0,95
9. třída	Mgr. Kateřina Vlažná

Ostatní pedagogové:

Mgr. Jiřina Stánková	úvazek 0,73
Mgr. Pavel Burda	úvazek 0,73
Bc. Miroslav Hraběta	úvazek 0,64
Bc. Zdeňka Tahavská	úvazek 0,55
Mgr. Erika Kotasová	úvazek 0,05

Výchovný poradce: Mgr. Petr Wenzl

Ve školní družině bylo zapsáno 45 žáků ve dvou odděleních

Školní jídelna – zajišťovala stravování žáků základní školy, mateřské školy, zaměstnanců organizace a cizích strážníků: **159 dětských strážníků** (118 ZŠ, 41 MŠ), **30 dospělých, 29 cizích strážníků**. Ve školní jídelně pracují 2 kuchařky a 1 pomocná síla, které vařily zároveň i pro MŠ. Úklid budovy školy a Základní umělecké školy zajišťovaly 3 uklízečky, údržbu a drobné opravy prováděl 1 školník.

Vychovatelky školní družiny: Irena Béřešová, Šárka Veselá

Asistent pedagoga: Šárka Veselá, Bc. Zdeňka Tahavská, Mgr. Erika Kotasová

Mateřská škola

Mateřskou školu ve dvou odděleních navštěvovalo 41 dětí, o které pečovaly 4 učitelky. Vedoucí učitelka Hana Čajkovská a učitelky Denisa Wenzlová, Marie Dulovcová a Lucie Kalistová. Mateřská škola je umístěna mimo budovu základní školy ve Fučíkově ulici. Úklid a výdej obědů zajišťuje jedna pracovnice, údržbu zajišťuje školník základní školy.

Základní umělecká škola

Základní umělecká škola je umístěna v prostorách základní školy a bylo sem zapsáno 74 žáků v hudebním oboru. Vedoucím učitelem byl stále Jiří Palát a o výuku se starali Jan Oblíštil, Jiřina Kysilko - Dvorská, Kateřina Žížková a Václav Špíral.

Škola má pouze hudební obor, ve kterém byla vyučována hra na klavír, keyboard, akordeon, zobcovou a příčnou flétnu, na klarinet, lesní roh, trubku, tenor, tubu a na bicí nástroje. Dalšími předměty je Sólový zpěv, Přípravná hudební výchova, Hudební nauka a Hra v orchestru.

Během uzavření školy vyučující prováděli distanční výuku.

Slavnostní předání vysvědčení vycházejícím žákům

Poslední den školní docházky proběhlo slavnostní předání vysvědčení vycházejícím žákům ve spolupráci se Sborem pro občanské záležitosti a za přítomnosti starosty města Lumíra Kadlece v obřadní síni Městského úřadu Bezručice.

Voda pro život a pro radost

To je název letošního školního projektu, věnovanému tématu voda. Děti se zábavnou formou seznámily s koloběhem vody v přírodě a s její nezastupitelnou rolí na naší planetě. Tato životně důležitá surovina byla představena žákům z různých úhlů pohledu, aby si uvědomili její klíčovou úlohu v životě na Zemi, na nedostatek vody, její důležitost pro lidské zdraví a otázku ekologie. Ve čtvrtek 24. září proto proběhla první etapa projektu. Jednotlivé třídy se vydaly na různá putování za vodou do bližšího i vzdálenějšího okolí Bezručic. Cílem jejich cesty se staly rybník, potok nebo studánka. Druhá a následně i první třída vyrazila k bývalému Žížkovu mlýnu u břehu Úterského potoka. Už po cestě děti sledovaly vodu ve formě páry nad lesem nebo kapky rosy na listech stromů a keřů. Zatímco se v cíli prvňáci seznamovali s historií mlýnů na Úterském potoce, druháci si nabrali do kelímků přímo vodu z potoka, zkoumali její barvu, teplotu a usazeniny na dně. Porovnávali ji s pitnou vodou z láhve. Při zpáteční cestě sbíraly děti ve dvojicích odpadky z okraje okolního lesa. Všichni dohromady nasbírali osm plných pytlů. Třetíci zamířili k Zaječímu rybníku. Na hrázi rybníka pozorovali jeho tvar (tvar zaječí hlavy), díky němuž rybník získal svůj název Zaječí. Paní učitelka děti seznámila s historií rybníka. Čtvrtáci byli o tuto akci ochuzeni, neboť celý týden strávili v karanténě. Pátáci, jakožto nejstarší oddíl, se pěšky vydali až ke Studánce lásky. Cestou se seznámili s čistíčkou odpadních vod u Břetislavi. Společně zauvažovali o tom, jak se odpadní voda dá znovu vyčistit a opětovně využít. U potoka Hadovka si prakticky ověřili, jak mají poznat pravý a levý břeh, a tudíž i pravý a levý přítok. Procvičili si pojmy pramen, soutok, ústí.

Letní kempy – ve spolupráci s MAS Český západ se uskutečnily v době letních prázdnin dva letní kempy pro žáky naší školy. Hlavní myšlenkou těchto kempů bylo opětovné vytvoření kolektivů dětí a znovunavázání sociálních vazeb po dlouhém období distanční výuky. Tématem prvního kempu s názvem „Tečka za 1. stupněm“ bylo rozloučení se s 1. stupněm a doplnění znalostí, zejména v oblasti vlastivědy a přírodovědy. Druhý kemp „Zpátky do kondice“ byl určen pro dívky z 1. – 9. třídy a byl zaměřen na pohybové aktivity.

Kurz plavání

Kurz plavání 3. a 4. ročníku se v tomto školním roce neuskutečnil.

6 – Spolková a politická činnost, náboženský život

činnost jednotlivých sdružení (hasiči, myslivci,...), spolků, stran, církví

Nařízení vlády České republiky Bohoslužby

Vláda České republiky mimo jiné nařizuje: Věřící se mohou účastnit bohoslužeb, a to za dodržování přísných hygienických nařízení: Dezinfekce, Rouška, Rozestupy atd. Počet účastníků bohoslužeb nesmí překročit limit: 15 OSOB, z toho důvodu bude ve farnosti fungovat rezervační systém. Každý, kdo se bude chtít účastnit mše sv., svoji účast předem nahlásí na tel. čísle: 736 612 408. Mše sv. se budou sloužit za účasti max. 15 osob. Po mši sv. bude možnost přijmout Tělo Páně individuálně.

I činnost spolků byla poznamenána virovou epidemií. Na železnici se nekonalo Bezdruzické parní léto, nebyla oslava dne dětí. Hasičům se však po přesunu termínu nakonec podařilo pro děti zorganizovat rozloučení s prázdninami u požární zbrojnice.

Hasiči

Dne 20. června po dlouhé době měli naši dobrovolní hasiči výjezd. Byli povoláni do Dolních Polžic, kde došlo v místním rybníku k úhynu několika ryb. Jednou z uvažovaných příčin mohl být silný déšť, který splavil dosud neznámou látku. Vzhledem k těmto okolnostem byla na místo povolána hasičská laboratoř z Třemošné, která odebrala vzorky vody na chemický rozbor. Z výsledků rozboru vyplynulo, že příčinou úhynu ryb nebylo znečištění vody žádnou nebezpečnou látkou ani fekálií. Hasiči zasahovali ve Fučíkově ulici 13 září při požáru auta v garáži.

TJ Jiskra

V sobotu 8. února se v tělocvičně základní školy uskutečnil 7. ročník fotbalového turnaje seniorů „O putovní pohár prezidentů“. Turnaje se zúčastnila čtyři mužstva. Hrál se 1 x 10 minut a soupeři se střetli celkem třikrát. Vítězství v turnaji suverénně obhájilo mužstvo Konstantinových Lázní, které získalo plný počet bodů a v celém turnaji inkasovalo jen jeden gól od Bezdruzic. Nejstarším hráčem turnaje byl vyhlášen Jiří Lacina z Bezdruzic. Nejlepším střelcem turnaje se s osmi góly stal Marek Pohlot z Konstantinových Lázní. Cenu pro nejlepšího brankáře převzal Libor Sedlecký z Konstantinových Lázní. Sestava domácích: Jiří Doležal, Petr Houser, Pavel Hrabovský, Jiří Lacina, Jiří Pazdera, Jan Soulek, Miroslav Šašek, Miroslav Šípek, František Štrobl.

V sobotu 13. června si na bezdruzickém hřišti s chutí zahráli fotbal bývalí fotbalisti. Večer pak v hospodě na hřišti zahrála kapela Kamion. Byla to první sportovní a vlastně i kulturní akce

v Bezručicích po uvolnění vládních opatření v souvislosti s coronavirovou epidemií. Podobný ráz měl i Fotbalový memoriál Ernsta a Klavrzy, po němž proběhla večerní taneční zábava pod širým nebem. Účast lidí ale nebyla velká, bylo prodáno jen cca 80 vstupenek.

Po téměř tři měsíce dlouhé vynucené přestávce na počátku června začala opět trénovat starší příprava. I když některé tréninky narušila nepřízeň počasí, nic to nezměnilo na radosti malých fotbalistů z návratu na fotbalový trávník. V sobotu 13. června s radostí přijali pozvání do Lázních Kynžvart, kde odehráli přátelské utkání s domácími. Souboj byl vyrovnaný, ale z vítězství se nakonec zaslouženě radovali bezručičtí.

Český svaz chovatelů

Chovatelé stále aktivně provozují svůj koníček. Jejich tradiční akcí byla tradiční výstava chovatelů, kde si návštěvníci mohli prohlédnout drobné zvířectvo a vyhrát cenu v tombole. Novinkou výstavy byl prodej ovocných stromků a prodej jablek. Návštěvníci měli také možnost občerstvení v přísálí kulturního domu, které pro ně zajistily manželky chovatelů.

Český svaz včelařů

V sobotu 1. února 2020 se v Restauraci Sport u „Rákosníčka“ konala Výroční členská schůze ZO ČSV Konstantinovy lázně. Po skončení schůze navazovala přednáška Ing. Petra Texla na téma: Racionalizace ve včelařství, které se zúčastnili i někteří členové z místní včelařské organizace. Ticho v sále napovídalo, že přednáška přítomné zaujala.

20. ročník turistického pochodu Teplá – Bezručice

V neděli 19. července se uskutečnil jubilejní 20. turistický pochod na podporu myšlenky železničního propojení Bezručic a Teplé, které by umožnilo přímé vlakové spojení Plzně a Karlových Varů. Již tradičně byl začátek pochodu rozdělen na několik etap, podle příjezdů vlaků do Teplé a náhradní autobusové dopravy z Bezručic. Ta byla tentokrát mimořádně vypravena z Plzně. Celkem se letošní trasu pochodu rozhodlo pokořit šedesát sedm nadšenců. Nejvzdálenějším účastníkem pochodu byl již poněkolkáté turista z Náchoda, který si vždy pochod zpestřuje sběrem hub a plaváním v Zaječím rybníku. Jubilejní pochod vedl výhradně po značených pěších turistických trasách. Vzhledem k tomu, že se letos neuskutečnilo Bezručické parní léto, byl cíl pochodu na náměstí Kryštofa Haranta, kde se turisté mohli občerstvit v cukrárně Bellissima a také si v Domě U Haranta mohli prohlédnout výstavu o historii autobusové dopravy v regionu.

Rybáři od Zaječáku

Rybáři od Zaječáku, z. s., je spolek, který má rybník Zaječí celoročně pronajatý od „Města Bezručice“ k provozování chovu ryb a rybolovu. Koupání návštěvníků jakožto provozovatel doposud tolerovali z důvodu vstřícného přístupu vůči veřejnosti. Avšak vzhledem k tomu, že se množily problémy s chováním „koupáčů“, přibývala jejich agresivita vůči rybářům, ale i mezi sebou, docházelo k poškozování životního prostředí, zanechávání odpadků kolem vody, ale i ve vodě samotné, přistoupil spolek k následujícímu opatření. S účinností od 15. 8. 2020 byla výrazně omezena možnost lidí se v rybníce vykoupat. Přístup do vody byl možný pouze z „pláže“ od příjezdové cesty. Bylo zakázáno používat jakákoliv plavidla či nafukovací předměty, s výjimkou kruhů pro malé děti. Opatření byla doplněna výzvou: **BUĎTE OHLEDUPLNÍ A CHOVEJTE SE K PŘÍRODĚ S ÚCTOU!!! NEZANECHÁVEJTE ZDE ODPADKY, MÍSTO PO VAŠÍ NÁVŠTĚVĚ SI PEČLIVĚ UKLIĎTE!**

7 – Černá kronika – přestupky, trestné činy

V lednu byl v Dolních Polžicích vyloupen objekt Pizzerie Kryštof Harant. Majitelka pobývala po celou zimní sezonu v Indii a toho využili neznámí zloději. Zloději navštívili i rekreační chalupu pod Ovčím vrchem.

Ve Fučíkově ulici zasahovali bezdružičtí hasiči 13. září. V garáži tady vzplálo opravované osobní auto. Automobil byl zcela zničen, garáž se ale podařilo zachránit. Lehce popálen byl jeden s mladíků, kteří na autě pracovali.

Ke krádeži došlo opět v září v Bezručicích. Drogově závislý delikvent tady odcizil automobil Škoda Yeti. Díky kamerovému systému byl dopaden a poškozené auto vráceno majiteli.

8 – Počasí, příroda a její ochrana

mimořádné události, „nej“ teploty, srážky apod., chráněná území a výtvořiny.....

Zima nepřišla ani v první polovině ledna. Teploty se stále pohybovaly okolo nuly, pokud nějaké srážky spadly, tak byly dešťové, sníh stále nikde. Na přelomu ledna a února se denní teploty šplhaly nad +10°C, v pátek 31. ledna byla naměřena v 5 hodin ráno teplota +9°C. Počasí připomíná spíš jaro.

Téměř celý víkend 8. a 9. února si lidé užívali slunečného jarního počasí. Meteorologové však varovali před příchodem silného větru až o síle orkánu v nedělních odpoledních hodinách. Orkán, který dostal jméno Sabine, přišel v noci. Chvillemi bylo slyšet i vzdálené hřmění. V pondělí ráno byla zastavena doprava na mnoha železničních tratích, jinde měly vlaky zpoždění. Poražené ploty, polámané stromy a poškozené střechy byly nejčastější škodou. Nejhuř dopadl objekt restaurace u koupaliště na Nezdickém potoce. Větrm vyvrácený mohutný smrk dřevěnou stavbu téměř rozpůlil.

Větrné počasí se opakovalo i v dalších dnech, stále však bylo neobvykle teplo. V polovině února vykvetly sněženky a lísky. První bouřka se projevila v úterý 17. března. V Bezručicích se toho dne držela teplota na +14°C. Odpoledne začalo vzdáleně hřmět a přišel i jeden blesk, doprovázený silným zahřměním. Z temných mraků od západu se poté snesl déšť s kroupami o velikosti hrachu. Mrazy a chladné počasí i během dne se navrátily koncem března. Dubnové a květnové noční mrazy opět poškodily ovocné stromy a rostliny na zahradách. V květnu se naplnila pranostika „Studený máj stodolám ráj“ a ve třetí dekádě se lidé dočkali i vytouženého deště a srážek bylo dost i v první polovině června. V neděli 14. června se nad Bezručicemi přehnalá krátká bouřka s několika silnými bleskovými výboji, doprovázená vydatným deštěm. Jeden blesk uhořel do některého místa přímo v Bezručicích. Průběh prázdninových měsíců by se dal označit jako normální. V červenci se teploty držely v normálu a často přšelo. Až první tři srpnové týdny přinesly několik dní s tropickými teplotami nad 30°C. Teplo vydrželo až do 20. září. Houby rostly jako nikdy. Plné koše se daly nasbírat během několika minut a převažovaly v nich pravé hříby. Koncem září se prudce ochladilo a 28. 9. přišel první mrazík. Lidé museli ráno škrabat okna aut a na horách napadl první sníh. Celý říjen však byl teplý a nezvykle vysoké teploty byly i v prvních listopadových dnech. V noci z 2. na 3. listopadu noční teplota neklesla pod 14°C. Teplo bylo i před vánoci. Přšelo a teploměr ukazoval až 10°C.

9 – Různé

cokoliv ostatního vhodného k zaznamenání, co se nevešlo pod body 1-8

Protože kulturní, sportovní a společenský život byl kvůli epidemii velice okleštěn, nebylo ani co zveřejňovat v Bezručickém zpravodaji. Z toho důvodu vycházel ve zpravodaji seriál článků o výstavbě rodinných domů v Bezručicích od 70. let. Protože se tomuto

tématu širěji nevěnovali ani tehdejší kronikáři, příkládám upravené články z BZ na toto téma nyní.

Jak se v Bezručicích stavělo

Nejprve pohlédněme do vzdálenější historie. V prvních poválečných dekádách se moc nestavělo, ale spíš bouralo. Individuální výstavbu si v 50. a 60. letech tehdejší režim nepřál. Budoval se socialismus a všichni si měli být rovni a žít v nájemních bytech. Peněz mezi lidmi také moc nebylo. Noví dosídlenci přicházející na Bezručicko po roce 1945 pocházeli většinou z chudších vrstev obyvatelstva a kdo něco měl, připravila ho o to měnová reforma. Nové stavby vznikaly jen v režii obcí a později i státních podniků.

Nejvíce domů zmizelo na náměstí. Tam, kde je dnes parčík vedle radnice stál uzavřený blok domů čp. 9, 10, 11, 33, 34 a 154. Ještě více na sever, podél uličky za požární zbrojnicí až ke Kalistovým stály domy čp. 4, 5, 6, 12, 13, 14 a 15. Bezručické náměstí bylo tehdy zcela uzavřené a výhled severním směrem nebyl možný. Vedle domu čp. 182 (Štefaniskovi), tam kde jsou dnes garáže a hasičská klubovna, byly domy čp. 7 a 8. Podle soupisu z roku 1926 ve jmenovaných domech žily převážně rodiny zedníků, zemědělců, řemeslníků a důchodci. Ve východní části náměstí, v místě vyústění do Úterské ulice stávaly domy čp. 27 obchodníka Antona Franka a čp. 55, kde měl obchod Johan Holdsick. Dům čp. 27 přežil až do roku 1976. I na dalších místech se bouralo. V původním domě čp. 76, který stál na místě dnešního domu Sedláčkových na rohu Krátké ulice, sídlil doktor Ziegler. Protější dům čp. 86 stál až do počátku 80. let. I na dalších místech v Bezručicích stály domy, které po roce 1945 nikdo nechtěl a byly postupně zbourány.

Dosídlení Bezručic bylo završeno v roce 1959 obydlím všech starých solidních domů. Pro další obyvatele byla v roce 1959, na místě původního domku čp. 37 na západní straně náměstí, postavena bytovka čísla 223. Stala se první novou stavbou v poválečných Bezručicích. Současně již probíhala také výstavba nového kulturního domu, který se stavěl v letech 1958 – 1960. I jeho stavba je spojena s bouráním. Do základů kulturního domu byly zabetonovány kamenné bloky ze zrušeného pomníku, který připomínal oběti I. světové války z Bezručic. Pomník byl údajně odstraněn pro špatný technický stav. Ale! Mohla být kamenná mohyla, stará sotva čtyřicet let v havarijním stavu? Spíš byla trnem v oku německá jména padlých vojáků a možná i strana, na které bojovali.

Stavbu dalších domů k bydlení realizoval státní statek. V roce 1968 byl dokončen dvojdomek čp. 226 v ulici ČSA (dnes Ivo Štefanisko, Pazderovi). V dubnu 1970 se novými obyvateli začaly plnit první tři družstevní bytovky. Byly postaveny z betonových panelů a nabídly celkem 56 bytů velikostí od garzonek po byty 1+4. Zajímavostí byl centrální rozvod propan-butanu do kuchyní všech bytů. V prostoru současného parkoviště u prodejny stával domek, ze kterého byl plyn rozveden. Výměnu velkých plynových bomb zajišťovaly bezručické komunální služby. Další dvojdomek postavil pro své zaměstnance státní statek v ulici U Kovárny (čp. 230, dnes Komárkovi, Dudovi). Dokončen byl patrně v roce 1971 a v roce 1976 vyrostl dvojdomek čp. 232 v ulici ČSA vzadu (dnes Lejnarovi)..

V 70. letech patrně státní aparát pochopil, že státní a družstevní bytová výstavba nestíhá poptávce po nových bytech a přišel s nabídkou podpory individuální výstavby rodinných domů. V Bezručicích tak začaly asi v roce 1974 růst první čtyři nové rodinné domky. Tři v zahradách pod Fučíkovou ulicí na dolním okraji Bezručic (čp. 236, 237, 238) čímž vznikla

dnešní ulice V Lukách a jeden v ulici ČSA pod poštou (čp. 246). Dům pod poštou stavěli Nyčovi. Tento dům byl stavěn na tehdejší dobu neobvyklou technologií. Obvodové zdi byly stavěny z tvarovek z pěnového polystyrenu. Vyskládané tvarovky se pak, stejně jako u ztraceného bednění, vylévaly betonem.

Samozřejmě více detailů pamatuji ze staveb domů čp. 236 (stavěli jsme s rodiči) a dvojdomku 237/238 (stavěli Příkazských a Havalcovi). Pozemky, na kterých se stavělo, byly před tím zahradami. Nebyly zasítované a příjezd si sem z Plzeňské ulice stavebníci vytvořili až během terénních úprav a hloubení sklepů. Vpravo nad zatáčkou Plzeňské ulice tehdy ještě stála stodola a pod zahradami u domu Rytychových byl malý rybníček.

Financování staveb mohlo být různé. Státní příspěvek snad činil 22 tis. Kč a půjčka cca 40 tis. byla poskytnuta z Fondu rozvoje výstavby. Další peníze se daly půjčit od zaměstnavatelů (z fondu FKSP). To byly sice bezúročné půjčky, ale podmíněné závazkem práce u podniku v pohraničí na následujících 10 let. Do deseti let byla půjčka i splatná. Zbytek peněz museli mít lidé našetřený, nebo si mohli vzít půjčku od Československé státní spořitelny. Jiné banky ani neexistovaly, stejně jako hypotéky. Zaměstnavatelé poskytovali stavebníkům výpomoc v podobě techniky, dopravy či využití řemeslníků. Většinu prací si ale stavebníci prováděli sami.

Souvislost s penězi mělo i získávání stavebního materiálu. Prodejna stavebnin v Bezručicích byla spotřebním družstvem Jednota nově otevřena až v průběhu roku 1974. Do jejího otevření museli stavebníci materiál dovážet ze Stříbra nebo Plzně.

Materiál se z úsporných důvodů často získával z demolic nevyužívaných objektů. Stavebníci dole v zahradách si vzájemně velmi pomáhali. Naši budoucí sousedi vlastnili traktor Zetor 25 s valníkem a nakladačem. Pamatuji se, že s touto technikou jsme bourali starý kravín v Řešíně i stodolu v Kohoutově. Z bouračky se použilo úplně všechno. Kamenné bloky, cihly, trámy i prkna ze střechy. Dokonce i eternitové šablony ze střechy se pokrývačskými nástroji opatrně odtrhávaly a byly použity na střechu nového domku.

Všechny stavby začaly odstraněním ornice. To se objednávalo u státního statku a všem to provedl pásovým buldozerem značky Stalinec Bohouš Vlastník. Následovalo vyhloubení sklepů a vybudování základových pásů stavby. Někde čekalo překvapení. Po vybagrování jámy pro sklepy měli stavitelé čp. 236 druhý den ráno na zahradě bazén. Díra pro barák byla plná vody. Tenkrát to přineslo spoustu práce a nákladů navíc, dnes je voda z drenáží vyvedených na zahrádce velkou výhodou.

Veškerý beton i malta se míchaly přímo na stavbě. Betonářský písek se dovážel z Hradištského vrchu, písek do malty z Chotíkova. Doprava se objednávala u Agroservisu. Na stavby domů v budoucí ulici V Lukách stavebníci spoustu písku narubali a navozili pomocí traktoru z pískovny u Křivců. Ten se ve směsi s hradištským pískem používal do betonu a po překátrování i do malty. Křivecký písek obsahuje stopy zlata a tak je tento prvek dodnes součástí mnohých bezručických domů a podezdívek pod ploty.

Vzorek našeho budoucího domova byl vystaven v roce 1973 na Libereckých výstavních trzích. Tento montovaný dům tu vystavovaly Severočeské dřevařské závody Česká Lípa a rodiče jej vzápětí objednali. Naším úkolem tak bylo jen vybudování podsklepené základové desky, s čímž rodičům vypomohla statková stavební parta pana Gengela. Na dodávku vrchní

stavby za 95 000 Kč se muselo nějaký čas čekat. Na podzim roku 1975 konečně nákladní vlak přitáhl do Bezdruzic vagon s díly budoucího domu. Naše radost ale netrvala dlouho. Již během vykládky vozu truhláři z bezdruzické truhlárny, kteří měli vrchní stavbu kompletovat, přišli na to, že díly domu neodpovídají projektu. Komunikací s dodavatelem se přišlo na to, že došlo k záměně vozových zásilek v České Lípě a že ve voze není naložen rodinný dům, ale sportovní tribuna pro Žandov. Co se již vyložilo, muselo zpátky do vagonu a čekalo se na ten správný. Ten přišel obratem po několika dnech. Do nového domku jsme se stěhovali o prázdninách roku 1976. Na zpevněnou ulici jsme si museli počkat až do jara následujícího roku. Domů se zatím chodilo po prknech. Tehdy se také rozhodlo, že ulice bude slepá, tedy neprůjezdná.

Dobu stavby jsem prožíval jako student dopravní průmyslovky. Nevzpomínám si, že by mě pomoc rodičům na stavbě nějak omezovala v ostatním životě úměrném věku. Na stavbě byl táta mistr a já přidavač. Ještě mi nebylo ani 20 let, zvládal jsem těžké práce i práce ve výšce. Některé činnosti mě dokonce bavily. To jsem ještě netušil, že ani ne za 10 let se mi tato praxe bude hodit a budu sám stavebníkem domu.

V roce 1976, kdy byly dokončeny stavby domů v dnešní ulici V Lukách, se lidé sem nastěhovali.

Můj příběh

V této době jsem měl už rok trvajícím vztah s dívkou, která se později stala mojí manželkou. Plánování společného bydlení začalo být aktuální až v jejím maturitním roce. Svatba v roce 1981 byla samozřejmě především z lásky, ale také trochu z rozumu, abychom mohli zahájit administrativní kroky ke stavbě domu již jako manželé. Kromě toho jsme v den svatby už věděli i to, že čekáme první dítě. V dubnu 1982 manželka odjela do porodnice a já jsem začal ručně kopat základové pásy našeho budoucího domova. Tolik náš příběh.

Co vedlo ostatní tehdejší stavebníky k rozhodnutí postavit vlastní dům netuším, ale všichni měli určitě společné přání, a to bydlet ve svém. Počátkem 80. let začaly tedy v Bezdruzicích růst další čtyři nové domy. V zahradách pod současnou ulicí V Lukách měli stavět i Filipovi. Protože ale měli podezření, že je pozemek mokrá, vyhloubili sondu, která podezření potvrdila. Ke stavbě domu proto vybrali pozemek v zahradách pod Fučíkovou ulicí (dnes čp. 251), stejně jako vedlejší Petřinovi (čp. 252). Další nový dům tehdy stavěli v ulici ČSA Bártovi (čp. 253). I tentokrát s využitím finanční podpory státu. Myslím, že tenkrát všem náležel příspěvek ve výši 45 tisíc Korun československých. Nám, za to, že jsme stavěli v močále, byl navýšen ještě o 10 tis na ztížené zakládací podmínky. To jsme ještě netušili, jakým přínosem voda na zahrádce bude počátkem 21. století. A proč v textu zmiňuji narození dětí? Třicet tisíc se dalo získat také na tzv. novomanželskou půjčku. Za každé narozené dítě pak byly z dlužné částky odečteny 2000 Kč a o rok byla prodloužena její splatnost.

I tito stavebníci ještě využili při stavbě domů materiál z bouraček. Ze světa tak zmizelo bývalé obilní skladiště na nádraží v Cebivi i ruiny stodoly, patřící dříve k čp. 8 v Řešíně. Nový materiál se dal koupit celkem bez problémů, jen někdy bylo nutné chvíli počkat na dodávku. Nedostatečný materiál, jako třeba hutní výrobky (překladové traverzy), se nakupoval na tzv. „nákupky“. Zásobování bezdruzické prodejny stavebnin probíhalo z velké části po železnici. Pro cement, vápno a tvárnice se tak jezdilo rovnou na nádraží. Náklad vagonu byl už předem stavebníky rozebrán, a tak pan Biderman u něho jen stál a počítal, kdo si kolik odváží. Určitě byl rád. Cement byl tehdy balen do padesátikilových pytlů a k odvozu do prodejny mu zbylo

sotva na jednu Avii. Dopravu si stavebníci zajišťovali většinou vlastními vozidly, odkoupenými od státních podniků. Někdo měl traktor s valníkem od statků, my jsme s Lád'ou Filipem měli společně nákladní auto PRAGA S5t. Sami jsme si tak navázeli především všechno, co přijelo vlakem na nádraží v Bezručicích, písek z Hradištského vrchu, Kaznějova a Chotíkova, cihly z cihelny v Chodové Plané apod. Některý stavební materiál si stavebníci objednávali přímo u výrobce. Dopravu pak pomohl vyřešit zaměstnavatel, Agroservis, nebo to přijelo také vagonem po železnici. Zaměstnavatelé stavebníkům poskytovali různou výpomoc. Já jsem měl od ČSD dopravu po železnici úplně zdarma, nebo jen za symbolickou částku. Nebyl proto problém objednat kvalitní písek v Suchdole nad Lužnicí a vlak ho do Bezručic přitáhl tři vagony, které jsme si rozdělili. Při stavbě našeho domu byl použit ještě jeden materiál ze vzdálené lokality. Někdy koncem 70 let postihla Šumavu sněhová kalamita. Napadl těžký sníh, do kterého začalo pršet. Z borovic v okolí Všerub se ulámaly celé koruny a v lesích zůstaly jen holé kmeny nastojato. Se samovýrobou dřeva nám tenkrát pomohli zkušení lesáci, Honzové Příkazský a Ernst. Přeměnu kulatiny na prkna a trámy nám provedly pily v Černošíně a v Bezručicích.

Betony a malty se míchaly v míchačkách přímo na stavbě. Všechny tehdy stavěné domy byly podsklepené a patrové, respektive s obytným podkrovím. Do patra se plná kolečka zvedala pomocí vrátku, nebo se nahoru jezdilo po šikmé rampě na dřevěném lešení. Nemůže být pochyb o tom, že to byla pěkná dřina. O hotových maltových směsích se tehdejšími stavebníkům ani nesnilo. Písek na zdění, nebo omítky se vozil z Chotíkova. Dal se sice koupit již překátrovaný, ale mnohdy bylo nutné celou fůru prosít, a to šlo jen když byl suchý. Podobné to bylo se štukem. Ten si každý stavebník míchal sám. Štukový písek z Kaznějova bylo nutné nejprve vysušit, prosít na jemném síte a vmísit do předem vyhašeného vápna s trochou cementu. Inu alchymie.

Zmínil jsem, že nebyl problém s materiálem. To se týkalo především hrubé stavby. Mnoho věcí sice bylo, ale jen v jednom provedení, možná jen s drobnými odlišnostmi. Tak měly všechny tehdy stavěné domy stejná okna, dveře i fasádu. Hitem tehdejší doby byly obkladačky Erika s cákanci. Myslím, že je v koupelně měli všichni, jen někdo modré, jiní růžové nebo hnědé. Tržní hospodářství bylo ještě v nedohlednu. Na přelomu let 1984 a 1985 měli tito stavebníci hotovo a kolaudovali. Byla to malá slavnost za účasti kolaudační komise. My jsme se do nového domu nastěhovali v prosinci 1984 a prožili v něm první Vánoce.

Další domy začaly v Bezručicích růst v roce 1984 v zahradách za školou. I tady je k dispozici pár zajímavostí. Tou první je lokalita. V roce 1984, kdy začali jako první stavět svůj dům Frankovi tu byla zahrada s ovocnými stromy. Během II. světové války tady ale stály dřevěné baráky pracovního zajateckého tábora. Ten byl po roce 1945 zbourán, ale na pozemku po něm zůstalo několik kamenných schodišť. U některých domů severně od dnešní Školní ulice jsou tato schodiště dosud zachována a majitelé je zakomponovali do svých zahrad. Jedno schodiště bývalo i směrem k bytovkám. Asfalt končil u školy, dál vedla jen nezpevněná cesta, stejně jako od hřbitova k bytovkám. Přibližně ve stejnou dobu začali své domy stavět také Adamcovi a Alexovi, později Komárkovi a Blaškovi. Se stěhováním do nových domů museli někteří počkat až do roku 1988, i když měli stavbu dokončenou dřív. Až v tomto roce totiž byla vybudována nezbytná kanalizace a zpevněná ulice. Další stavebníky již zastihl revoluční rok 1989 a své domy dokončovali až po roce 1990.

Zajímavostí některých staveb bylo použití stropních konstrukcí MIAKO. Dobře je to zachyceno na fotografiích stavby domu Blaškových. Jak již bylo zmíněno v předchozích pojednáních o stavbách, některé materiály se v předrevolučním čase sháněly těžce. Mezi ně patřil také hutní materiál, čili ocelové nosníky (traverzy) a výplň mezi nosníky (hurdisky).

Jako náhrada byly nabízeny keramické stropní nosníky a tvarovky MIAKO. O co šlo? Nosník byl na požadovanou délku vyskládán z 30 cm dlouhých tvarovek z pálené hlíny obráceného profilu „T“. Do drážek v jeho vodorovné části a na vrcholu byly zabetonovány tři armovací dráty a tím vznikl nosník požadované délky, který jakž takž unesl sám sebe. Takto připravené překlady se kupovaly již jako hotový výrobek. Po uložení na nosné zdivo bylo nutné nosníky hustě podepřít dřevěnými podpěrami. Pak bylo možné mezi nosníky naskládat keramické vložky MIAKO a celý strop zalít vrstvou betonu. Po jeho dokonalém vyzrání strop teprve získal nosnost a podpěry mohly být odstraněny. Výrobce tohoto stropního systému byla cihelna v Žihli.

Souběžně se stavbami v lokalitě „za školou“ byly na přelomu 80. a 90. let připraveny i parcely po obou stranách dnešní ulice Na Stráni pod bytovkami. Podle původního záměru tady mělo stát mnohem víc domů, než je tu dnes. Celá stráž byla rozdělena na malé stavební parcely. Mezi ulicí Na Stráni a bytovkami měly domy stát ve dvou řadách. Stavby byly tehdy zrealizovány jen jižně od tehdy nové ulice Na Stráni. Jestliže v jiných lokalitách byla v minulosti překážkou stavby spodní voda a podmáčenost pozemků, tady dělala stavebníkům starost skála. Tehdy se stále ještě stavěly podsklepené domy, založené na základových pásech a to skála, nacházející se v mělké hloubce neumožnila. Proto se na parcelách nad ulicí Na Stráni začalo stavět až po roce 2010, kdy již byla stavba domů zakládána na základové desce a do hloubky se nešlo. Protože dnešní nepodsklepené domy mají většinou větší zastavěnou plochu a majitelé často potřebují vybudovat i různé vedlejší skladovací objekty, bylo upuštěno od dvouřadovosti výstavby a horní i dolní parcela patří k jednomu popisnému číslu.

Další nové domy byly stavěny na západní straně obce. Jeden dvojdomek pod ulicí V Podzámčí a další tři domy pod ulicí U Tiskárny. I tady museli stavebníci řešit své problémy. Ani jeden z domů totiž nešel napojit na žádnou kanalizaci a stavitelé museli řešit nakládání s odpadními vodami. Ne u všech domů bylo řešení vždy uspokojivé. V současnosti je v těchto ulicích budována tlaková kanalizace, která snad problémy s odpadními vodami v této lokalitě vyřeší. Dovolím si konstatovat, že stavbami z 90. let minulého století skončila éra svépomocné výstavby rodinných domků, která byla zahájena ještě v době budování socialismu. Byla to doba, kdy nebylo samozřejmostí, že okamžitě seženete potřebný materiál. Nebylo možné si vybrat dveře, okna, obklady nebo dlažbu z nepřeborné nabídky jako dnes. Většinu prací si stavebníci prováděli sami s pomocí celé rodiny. Na odborné práce se sháněli meloucháři. To není nic hanlivého. Byli to řemeslníci, kteří byli ochotni vypomoci svým umem ve svém volnu, po práci. Samozřejmě za úplatu. Živnostenské listy tehdy ještě neexistovaly, jinak to nešlo. Až někdy v 80. letech si mohli někteří řemeslníci oficiálně přivydělat na základě povolení, které jim vystavil příslušný Místní národní Výbor.

10 – Přílohy (fota, výstřižky z tisku, videozáznamy, plakáty, pozvánky, upomínkové předměty. Otisky razítek....) v samostatných evidencích, roční přírůstky zaznamenat na konec ročního zápisu